

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด ถิ่นสวนสุนันทาไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ถิ่นสวนสุนันทาไทย เล่มที่ ๕

จัดทำโดย : นายกิตติศักดิ์ สมอเขียว
ครูชำนาญการ โรงเรียนวัดหนองขาม
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด ถิ่นสวนสุนันทาไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ถิ่นสวนสุนันทาไทย เล่มที่ ๕

จัดทำโดย : นายกิตติศักดิ์ สมอเขียว
ครูชำนาญการ โรงเรียนวัดหนองขาม
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓

คำนำ

สำนวนสุภาษิตไทย ถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญของคนไทยมาตั้งแต่โบราณ ที่ใช้พูดกัน เช่น จะพูดจาหรือสั่งสอนใคร ก็มักจะอ้างเอาสำนวน สุภาษิตที่พูดต่อ ๆ กันมา ตั้งแต่ครั้งโบราณมาเปรียบเทียบ หรือเปรียบเปรยเสมอ ซึ่งคำเหล่านี้มักจะเป็นคำที่คล้องจองกัน ทำให้จดจำได้ง่ายและเห็นภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ไม่ต้องพูดประโยคยาว ๆ ไม่ต้องอธิบายให้มากความก็สามารถเข้าใจความหมายได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันนี้เด็ก ๆ สมัยใหม่พัฒนาควบคู่กับความเจริญทางเทคโนโลยีจะไม่ค่อยเห็นความสำคัญของสำนวนสุภาษิตไทยเท่าไรนัก ครูผู้สอนจึงต้องมีกระบวนการที่จะกระตุ้นให้เด็ก ๆ ได้ตื่นตัวในการรักภาษาไทย ใช้ภาษาไทย และรู้จักใช้สำนวนภาษาไทยให้ถูกต้องกับพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้จึงเป็นสื่อที่สามารถให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้เรื่องสำนวนสุภาษิตไทยได้อย่างเข้าใจเพราะหนังสือได้จัดทำขึ้นเป็นบทสนทนา เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับพฤติกรรมตรงกับสำนวนนั้น ๆ พร้อมภาพประกอบที่น่าสนใจที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สามารถนำสำนวนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และเป็นการอนุรักษ์ภาษาไทยให้คงอยู่กับประเทศไทย ต่อไป

กิตติศักดิ์ สมอเขียว

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
คำชี้แจง	๑
ข้อตกลงของเรา	๒
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓
ความหมายของสำนวน	๕
ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	๖
กันไว้ดีกว่าแก้	๗
ปิดทองหลังพระ	๘
ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว	๙
เห็นกงจักรเป็นดอกบัว	๑๐
บุญทำกรรมแต่ง	๑๑
หมากัดอย่ากัดตอบ	๑๒
ตามยถากรรม	๑๓
กรวดน้ำคว่ำขัน	๑๔
ตักบาตรอย่าถามพระ	๑๕
แบบฝึกที่ ๑	๑๖
แบบฝึกที่ ๒	๑๗
แบบฝึกที่ ๓	๑๘
แบบฝึกที่ ๔	๑๙
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๐
เฉลยคำตอบ	๒๒
บรรณานุกรม	๒๔

คำชี้แจง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจถึงพฤติกรรม ที่ตรงหรือ
สัมพันธ์กับสำนวนสุภาษิต
๒. เพื่อให้นักเรียนได้นำสำนวนสุภาษิตไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง
๓. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภาษาไทยให้คงอยู่ตลอดไป

ส่วนประกอบของหนังสือ

๑. คำนำ คำชี้แจง สารบัญ ความหมายของสำนวน
๒. เนื้อหาของสำนวนเกี่ยวข้องกับคุณธรรม การ
เตือนสติและคำสอนต่าง ๆ
๓. เนื้อหามีทั้งหมด ๑๐ สำนวน แต่ละสำนวนจะมี
พฤติกรรมประกอบภาพเพื่อบอกถึงพฤติกรรมที่
สัมพันธ์กับสำนวนนั้น ๆ
๔. แบบทดสอบก่อนเรียน แบบฝึก แบบทดสอบ
หลังเรียน

ข้อตกลงของเรา

๑. ตั้งใจเรียนเมื่อคุณครูเริ่มสอน
๒. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนลงในสมุดที่คุณครูเตรียมไว้ให้
๓. ปฏิบัติตามกิจกรรมที่คุณครูกำหนดในการอ่านและเรียนรู้เรื่องสำนวนสุภาษิตไทย
๔. ทำแบบฝึก
๕. ทำแบบทดสอบหลังเรียน
๖. สนทนากับครูเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน
๗. ดูแลรักษาหนังสือให้อยู่ในสภาพเดิม

แบบทดสอบก่อนเรียน
ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. สำนวนสุภาษิต “ปิดทองหลังพระ”

หมายถึงตามข้อใด

- ก. ทำดีไม่มีใครเห็น
- ข. ทำดีแล้วไปปิดทอง
- ค. ทำดีแล้วได้ดี
- ง. ทำดีไม่ให้พระเห็น

๒. สำนวนสุภาษิตในข้อใดเป็น

การตักเตือนเพื่อให้คนไม่ทำร้ายกัน

- ก. กันไว้ดีกว่า
- ข. ปิดทองหลังพระ
- ค. แพะรับบาป
- ง. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

๓. การปฏิบัติตนตามข้อใดจึงจะถูกต้อง
ตามสำนวน “กันไว้ดีกว่าแก้”

- ก. ใส่หมวกนิรภัยเมื่อเจอต้ารถ
- ข. เมื่อเป็นไข้จะต้องนอนพักผ่อน
- ค. ทำกำแพงกันน้ำไว้ล่วงหน้า
- ง. ทำรั้วบ้านให้สวยงาม

๔. “กรวดน้ำคว่ำขัน” ตรงกับข้อใด

- ก. ตัดขาดจากกัน
- ข. กรวดน้ำไปให้
- ค. ทำบุญไปให้
- ง. ตัดไม่ขาด

๕. ข้อใดหมายถึง ให้ทุกข์แก่ท่าน
ทุกข์นั้นถึงตัว

- ก. ทุกข์ที่เกิดจากการกระทำกับคนอื่น
- ข. ทุกข์ที่เกิดจากโดนคนอื่นกระทำ
- ค. ทุกข์เกิดจากการพลั้งเพลอ
- ง. ทุกข์ที่เกิดกับตนเอง

๖. เด็กในข้อใดควรปล่อย “ตามยถากรรม”

- ก. เด็กชุกชน
- ข. เด็กกินจุ
- ค. เด็กเป็นโรค
- ง. เด็กเกเร

๗. ถ้าเราเจอคนอันธพาลเราควรปฏิบัติตนอย่างไร

- ก. กันไว้ดีกว่าแก้
- ข. หมากัคออย่ากัดตอบ
- ค. ตักบาตรอย่าถามพระ
- ง. เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

๘. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตน “กันไว้ดีกว่าแก้” อย่างถูกต้อง

- ก. นิดวักขึ้น
- ข. ไปหาหมอ
- ค. กินยาลดไข้
- ง. ซื้อมาใส่แผล

๙. ข้อใดสอดคล้องกับ “ตักบาตรอย่าถามพระ”

- ก. ให้ของไม่ต้องถาม
- ข. ให้ของต้องถามก่อน
- ค. ให้ของต้องดูก่อน
- ง. ให้ของต้องคิดก่อน

๑๐. “เห็นกงจักรเป็นดอกบัว” คำที่ขีด

เส้นใต้หมายถึงอะไร

- ก. สิ่งที่ดี
- ข. สิ่งที่ไม่ดี
- ค. สิ่งที่ควรบูชา
- ง. สิ่งที่ควรเก็บไว้

ความหมายสำนวนสุภาษิต

ความหมายของสำนวนสุภาษิต

สำนวน เป็นคำกล่าวที่คมคาย กะทัดรัดงดงาม และฟังดูไพเราะจับใจ รวมเนื้อความของเรื่องยาว ๆ ให้สั้นลง เป็นคำกล่าวที่ใช้ถ้อยคำเพียงเล็กน้อย แต่กินความหมายลึกซึ้ง

สุภาษิต หมายถึง คำกล่าวที่ดีงาม เป็นคำสั่งสอนที่มุ่งแนะนำให้ปฏิบัติ ให้ประพฤติดี ประพฤติชอบ หรือให้ละเว้น

สำนวนสุภาษิตไทย หมายถึง คำกล่าวที่คมคาย กะทัดรัดงดงาม และฟังดูไพเราะจับใจ รวมเนื้อความของเรื่องยาว ๆ ให้สั้นลง เป็นคำกล่าวที่ใช้ถ้อยคำเพียงเล็กน้อย แต่กินความหมายลึกซึ้งสุภาพให้คติสอนใจในการประพฤติดี

ที่สำคัญ สำนวนไทยยังมีเสน่ห์ เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยการดึงเอาสิ่งที่อยู่รอบตัวมาเปรียบเทียบ ดังนั้น เราอาจพูดได้ว่า สำนวนไทยมีความผูกพันกับชีวิตของเราอย่างใกล้ชิด และยังให้ข้อคิดสอนใจ แทนคำพูดที่รุนแรงได้

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว หมายถึง ทำอย่างไร ย่อมได้ผลอย่างนั้น
เปรียบเทียบกับคนในสมัยก่อนถ้าหากว่าทำดีก็จะได้ผลดีตอบแทน
และทำชั่วก็จะได้รับความชั่วอย่างทันทีและเห็นผลอย่างชัดเจน

คนที่ชอบเข้าวัดฟังธรรมอยู่
สม่ำเสมอเป็นการทำความดีและผลดี
ที่ได้รับก็คือทำให้ตนเอง มีความสุข
มีสติยังคิดยังทำ

คนที่แสดงความจงรักภักดีต่อ
พระมหากษัตริย์ ต่อชาติบ้านเมือง
ย่อมได้รับการยกย่องชื่นชม และ
เป็นคนดีทำให้ประเทศเจริญรุ่งเรือง

แดนขโมยของในห้างสรรพสินค้า
หลายครั้งหลายครา แต่ตำรวจจับไม่ได้
มาคราวนี้ตำรวจจับได้จึงต้องติดคุก

กันไว้ดีกว่าแก้

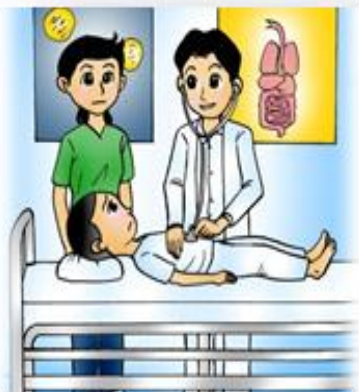
กันไว้ดีกว่าแก้ หมายถึง การป้องกันไว้ก่อน ก่อนที่ความเสียหายจะเกิดขึ้น เปรียบเทียบจากการไม่เตรียมตัวไว้ล่วงหน้าในสิ่งที่เรารู้ว่า เหตุการณ์ข้างหน้าจะเจอกับสิ่งนี้สิ่งนั้นแน่นอน มักจะทำให้เกิดปัญหา และบางครั้งปัญหาที่เกิดขึ้นจะมีอุปสรรคมากถึงขั้นแก้ปัญหาก็ไม่ได้เลย

ลาวัณย์ มาเจอไข่นกอยู่ที่พื้นดิน
เธอเกรงว่าจะมีสัตว์ร้ายมากินไข่นก
เธอจึงนำไข่นกไปเก็บไว้ในที่สูง
ตรงที่ต้นไม้ กันไว้ดีกว่าแก้

คุณครูเข้ามาตักเตือนเด็กชาย
สันติให้เลิกคบกับเพื่อนที่สูบบุหรี่
ก่อนที่สันติจะติดบุหรี่ เป็นการกัน
ไว้ดีกว่าแก้

คุณแม่ลืมเก็บขนมจันราไปทิ้ง
แต่ลืมบอกเด็ก ๆ ไว้ แม่นี่ไม่ดี
เห็นขนมรีบกินทันทีทำให้ปวดท้อง
ต้องไปหาหมอ แม่ไม่ได้ป้องกันไว้
มาแก้ทีหลังจึงลำบาก

ปิดทองหลังพระ

ปิดทองหลังพระ หมายถึง ทำความดีไม่มีใครยกย่อง เปรียบเทียบจากทำเนียบการปิดทองคำเปลว ที่พระพุทธรูป ถ้าปิดหลังพระพุทธรูปก็ไม่มีใครเห็นว่าปิดทองนอกจากตัวเอง

มีคนมามอบทุนการศึกษาโดยไม่ประสงค์จะเอ่ยนามให้กับเด็กยากจนที่เรียนดี เขาช่างเป็นคนมีน้ำใจ ย่อมเป็นคน ปิดทองหลังพระจริง ๆ

ปราณีเจอกระเป๋าเงินแล้วเก็บคืนให้เจ้าของทันที แต่เธอก็ไม่ได้บอกให้ใครรู้กับการทำความดีของเธอ เพราะเธอมีความสุขกับการ ปิดทองหลังพระ

คารุณีโทรศัพท์แจ้งตำรวจว่ามีวัยรุ่นมั่วสุมเสพยา โดยที่เธอไม่ยอมบอกว่าเธอเป็นใคร อย่างนี้เรียกว่า ปิดทองหลังพระ

ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว

ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว หมายถึง ให้คนอื่นเดือดร้อน แต่ผลกลับย้อนมาทำให้ตัวเองเดือดร้อนไปด้วย

เด็กชายเกรสองคนนำกระป๋อง
ผูกหางสุนัขและวิ่งไล่ แต่ตนเองไม่ทัน
ได้มองวิ่งสะดุดหกล้ม เป็นแผล เหมือน
เขาบอกว่าให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว

มานพเป็นคนขี้ขลาดให้เพื่อนชกต่อยกัน
เพื่อความสนุกสนานของตนเอง คุณครูรู้เข้า
จึงเรียกมานพไปลงโทษ และรวมถึงคนที่
ชกต่อยกันด้วย

รุ่งได้รับขนมแจกมาสองถุง รุ่งเห็น
แล้วว่าขนมถุงแดงหมดอายุและตั้งใจว่า
จะให้เพื่อนกินขนมถุงแดง แต่ตัวเองกลับ
ลืมให้ขนมถุงเขียวแก่เพื่อน พอตอนค่ำ
รุ่งจึงปวดท้องต้องไปหาหมอ

เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

เห็นกงจักรเป็นดอกบัว หมายถึง การหลงผิดคิดว่าสิ่งที่ไม่ดี เป็นสิ่งที่ดี จนทำให้ได้รับผลลบที่ตามมาจากการหลงผิดมาเปรียบเทียบจากนิทานชาดกที่มองเห็นผู้ตกรกมีกงจักรซึ่งหมุนอยู่บนศีรษะมีเลือดไหลได้รับความทุกข์ทรมาน แต่ผู้ตกรกกลับเห็นกงจักรนั้น เป็นดอกบัวว่ามีความงดงาม จึงขอกงจักรนั้นมาไว้บนศีรษะตน

บุหรีเป็นสิ่งที่ไม่ดี แต่เด็กบางคนคิดว่าเป็นเรื่องดี ใครสูบบุหรีเป็นผู้กล้าหาญ
อย่างนี้ถือว่าเห็นกงจักรเป็นดอกบัว

สมพงษ์ชอบคบเพื่อนที่ติดยาเสพติด พ่อแม่เตือนเท่าไรก็ไม่ฟัง และทำท่าทางไม่พอใจ ช่างเห็นกงจักรเป็นดอกบัวจริง ๆ

เพื่อนของแซมพูดว่า “ถ้าแก่กล้าที่จะขโมยของบ้านหลังนี้พวกเราจะให้แกเป็นหัวหน้าแก๊ง” แซมอยากเป็นหัวหน้าจึงอาสาปีนขึ้นบ้านเพื่อไปขโมยของ

บุญทำกรรมแต่ง

บุญทำกรรมแต่ง หมายถึง บุญหรือบาปที่ทำไว้ในชาติก่อน เป็นเหตุทำให้รูปร่างหน้าตาหรือชีวิตของคนเราในชาตินี้สวยงาม ดี ชั่ว

ครอบครัวของลำไย เป็นครอบครัว
ตัวอย่างของหมู่บ้าน ไม่มีหนี้สิน พ่อแม่
พี่น้องเป็นคนดี บ้านร่มรื่นสวยงาม
ช่างเป็นบุญทำกรรมแต่งจริง ๆ

คุณป้าจุ่มมาเยี่ยมน้องสาว และ
เอ่ยพูดชื่นชมว่า “เธอช่างบุญทำกรรม
แต่งจริง ๆ นะ ได้ลูกสาวนิสัยดี ไม่ดื้อ
ไม่ชน”

พรเพ็ญเป็นเด็กเกรงชอบพูดถูก
คนอื่น เธอมักจะพูดว่า “เธอจะมีเวร
มีกรรม ถึงเกิดมาจน แต่สำหรับฉันนะ
บุญทำกรรมแต่งจึงเกิดมาร่ำรวย”

หมากัดอย่ากัดตอบ

หมากัดอย่ากัดตอบ หมายถึง คนต่ำช้าหรืออันธพาล เข้ามาทำร้ายหรือต่อว่าทะเลาะด้วย อย่าไปโต้ตอบ ให้หลีกเลี่ยงออกจากสถานการณ์นั้น ๆ เนื่องจากไม่ว่าจะตอบโต้อย่างไร ก็จะเป็นการเสียหายกับตนเองทั้งชื่อเสียงและภาพลักษณ์ เปรียบเปรยถึงหากมีหมามากัด เราก็ไม่ควรที่จะต้องไปตอบโต้ เพราะหากเราไปกัดหมาตอบเราก็จะเสียภาพลักษณ์และไม่มีผลดีใดๆเลย

จอมเป็นคนไม่ดีชอบพูดจาขี้แวน กวนประสาทคนอื่น แต่งกับส้มจึงเดินหนี ไม่อยากมีเรื่อง “หมากัดอย่ากัดตอบ แล้วเราจะปลอดภัย”

เพื่อน ๆ ที่สูบบุหรี่ต่างหัวเราะเยาะ มานพว่าเป็นคนที่ไม่กล้าจะทำอะไร มานพจึงตอบไปว่า “ไม่เป็นไรครับ ผมถือว่าหมากัดผมไม่กัดตอบ”

ฟ้าชอบด่าว่าคนอื่น ฝนก็เป็นคน ไม่ยอมคนจึงเกิดปากเสียงกัน ทะเลาะกัน จนครูเรียกไปสอบสวน และลงโทษ ถ้าหมากัดเรากัดตอบก็ต้องมีเรื่องแน่นอน

ตามยถากรรม

ตามยถากรรม หมายถึง ปล่อยให้มันเป็นไปเองโดยไม่ต้อง
กำหนดกฎเกณฑ์ใดๆ

เด็กเลี้ยงแกะชอบโกหกซ้ำซากว่า
หมาป่ามากินแกะ ชาวบ้านจึงตกลงกัน
ว่าจะไม่มาช่วยเหลืออีกถ้าหมาป่ามากินแกะ
จะปล่อยให้เด็กเลี้ยงแกะอยู่ไป
ตามยถากรรม

ยายของคำแก้วไม่สบาย คำแก้วจึงแกะ
กระดูกอมสินเอาเงินพยายไป
หาหมอ ยายจึงบอกว่า “ไม่ต้องไปหาหมอ
ปล่อยยายตามยถากรรมแบบนี้แหละ
เราไม่มีเงินพอที่จะรักษา”

ไม่มีใครมาสนใจคนที่ติดยาเสพติด
เขาปล่อยไปตามยถากรรม เพราะพูดหลาย
ครั้งแล้วว่าให้เลิกยุ่งกับยาเสพติด
แต่ก็ไม่เชื่อฟัง

กรวดน้ำคว่ำขัน

กรวดน้ำคว่ำขัน หมายถึง ตัดขาดไม่คบหาสมาคมกันต่อไป

วันนี้มาทำบุญปล่อยนกปล่อยปลา
จะกรวดน้ำคว่ำขันให้กับความโชคร้าย
ไม่ต้องมาพบเจอกันอีกต่อไป

เด็กเลี้ยงแกะชอบโกหกนอกจาก
ชาวบ้าน จะปล่อยให้อยู่ไปตามยถากรรม
แล้วเขายังจะกรวดน้ำคว่ำขัน ให้อีก จะได้
ไม่ต้องเจอกับเด็กที่ชอบโกหกอีกเลย

เด็กเกรที่นำกระป๋องมาผูกหางสุนัข
ตัวนี้ มันคงเหนื่อยและเจ็บ ถ้ามันพูดได้
มันคงจะบอก ขอกรวดน้ำคำขันให้กับ
เด็กพวกนี้ ชาตินี้หน้ามันโคตรจะได้มาเจอ
เจอกันอีกเลย

ตักบาตรอย่าถามพระ

ตักบาตรอย่าถามพระ หมายถึง จะให้อะไรแก่ผู้ที่เต็มใจรับอยู่แล้ว
ไม่ควรถาม เปรียบเทียบจากการใส่บาตรพระ ใครจะนำอะไรมาให้ก็ใส่บาตร
ได้ทุกอย่าง

สองพี่น้องนั่งรับประทานอาหาร
ด้วยกัน พี่ชายชอบกินผลไม้จึงพูดว่า
“เธอจะกินผลไม้ไหม” น้องตอบว่า
“พี่จะถามทำไมรู้อยู่แล้วว่าหนูชอบกิน
ผลไม้ ตักบาตรอย่าถามพระไม่ดี”

สมศรีเป็นเพื่อนกับสมรเธอมาเล่นที่
บ้านของสมศรีทุกวัน สมศรีจึงถามว่า
“สมรเราจะแบ่งตุ๊กตาให้เธอไปเล่นที่บ้าน
ของเธอเอาไหม” สมรบอกว่า “ตักบาตร
อย่าถามพระซิ เธอก็รู้ว่าเราชอบตุ๊กตา”

วันนี้คุณป้าแตนขายขนมซื้อหนึ่งแถม
หนึ่ง เธอจึงถามว่า “วันนี้ป้ามีของแถมให้
หนูจะเอาของแถมไหม” เด็กชายบวมจึง
ตอบว่า “ตักบาตรห้ามถามพระนะครั้นป้า
ของแถมใคร ๆ ก็อยากได้ครับ”

แบบฝึกที่ ๑ ให้นักเรียนเขียน ✓ หน้าข้อความที่มีความสัมพันธ์กัน
และเขียน ✕ หน้าข้อความที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน

-๑. นารีไปช่วยทำความสะอาดวัดทุกวันโดยไม่มีใครรู้ อย่างนี้ต้อง
กรวดน้ำกว่าขันให้
-๒. พิมพาไม่ชอบแมวเธอไล่ตีแมว โคนแมวกัดมือ ให้ทุกข์แก่ท่าน
ทุกข์นั้นถึงตัวจริง ๆ
-๓. ฉันจะไม่ได้ตอบกับเธอเพราะเธอเป็นคนไม่มีเหตุผลฉันถือว่า
หมากัดอย่ากัดตอบจะปลอดภัย
-๔. คนที่ทำผิดกฎหมายจะต้องถูกลงโทษผู้ใหญ่เคยสอนไว้ว่า
ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
-๕. เราจะให้ของกับใครจะต้องขึ้นอยู่กับบุญทำกรรมแต่ง

แบบฝึกนี้จะแน่นเต็ม ๕ คะแนนครับ

แบบฝึกที่ ๒

ให้นักเรียนนำพยัญชนะของข้อความไปใส่ให้ตรงกับสำนวนสุภาษิต

- ก. พบคนพาลต้องรีบไปจัดการโดยทันที
- ข. คอยช่วยเหลือตลอดเวลา
- ค. พอใจที่จะทำในสิ่งที่ไม่ดี
- ง. ปลอ่ยให้เดินร่นด้วยตนเอง
- จ. อย่าไปทะเลาะกับคนพาล
- ฉ. ทำดีไม่มีใครเห็น
- ช. ป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น

- ๑. ปิดทองหลังพระ.....
- ๒. กันไว้ดีกว่าแก้.....
- ๓. ตามยถากรรม.....
- ๔. หมากัดอย่ากัดตอบ.....
- ๕. เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

แบบฝึกนี้คะแนนเต็ม ๕ คะแนนครับ

แบบฝึกที่ ๓ ให้นักเรียนเขียนความหมายของสำนวนที่กำหนดให้

๑. กรวดน้ำคว่ำขัน

.....

.....

๒. ตักบาตรอย่าถามพระ

.....

.....

๓. บุญทำกรรมแต่ง

.....

.....

๔. เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

.....

.....

๕. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว

.....

.....

แบบฝึกนี้คะแนนเต็ม ๕ คะแนนครับ

แบบฝึกที่ ๔

ให้นักเรียนเขียนจำนวนให้ตรงกับพฤติกรรมที่กำหนด

๑. ราตรีชอบช่วยเหลือคนอื่นเธอจึงมีแต่คนรัก

๒. เขาทำบุญมากมายมาชาตินี้จึงร่ำรวย

๓. เขาทะเลาะกันจนตัดขาดไม่พูดจากันเลย

๔. เขาเลี้ยงลูกให้อยู่ในกรอบ

๕. เขาจะให้ของใครจะต้องถามก่อนว่าจะเอาหรือไม่ ซึ่งไม่ดี

แบบฝึกนี้จะคะแนนเต็ม ๕ คะแนนครับ

แบบทดสอบหลังเรียน

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. เด็กในข้อใดควรปล่อย

“ตามขถากรรม”

- ก. เด็กชุกชน
- ข. เด็กกินจุ
- ค. เด็กเป็นโรค
- ง. เด็กเกร

๒. ถ้าเราเจอคนอันธพาลเราควรปฏิบัติ
ตนอย่างไร

- ก. กันไว้ดีกว่าแก้
- ข. หมากัดอย่ากัดตอบ
- ค. ตักบาตรอย่าถามพระ
- ง. เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

๓. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตน

“กันไว้ดีกว่าแก้” อย่างถูกต้อง

- ก. นิดวักขึ้น
- ข. ไปหาหมอ
- ค. กินยาลดไข้
- ง. ซื้อยาใส่แผล

๔. ข้อใดสอดคล้องกับ

“ตักบาตรอย่าถามพระ”

- ก. ให้ของไม่ต้องถาม
- ข. ให้ของต้องถามก่อน
- ค. ให้ของต้องดูก่อน
- ง. ให้ของต้องคิดก่อน

๕. “เห็นกงจักรเป็นดอกบัว”

คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงอะไร

- ก. สิ่งที่ดี
- ข. สิ่งที่ไม่ดี
- ค. สิ่งที่ควรบูชา
- ง. สิ่งที่ควรเก็บไว้

๖. สำนวนสุภาษิต “ปิดทองหลังพระ”

หมายถึงตามข้อใด

- ก. ทำดีไม่มีใครเห็น
- ข. ทำดีแล้วไปปิดทอง
- ค. ทำดีแล้วได้ดี
- ง. ทำดีไม่ให้พระเห็น

๗. สำนวนสุภาษิตในข้อใดเป็น

การตักเตือนเพื่อให้คนไม่ทำร้ายกัน

- ก. กันไว้ดีกว่า
- ข. ปิดทองหลังพระ
- ค. แพะรับบาป
- ง. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

๘. การปฏิบัติตนตามข้อใดจึงจะถูกต้อง

ตามสำนวน “กันไว้ดีกว่าแก้”

- ก. ใส่หมวกนิรภัยเมื่อเจอดำรวจ
- ข. เมื่อเป็นไข้จะต้องนอนพักผ่อน
- ค. ทำกำแพงกันน้ำไว้ล่วงหน้า
- ง. ทำรั้วบ้านให้สวยงาม

๙. “กรวดน้ำคว่ำขัน” ตรงกับข้อใด

- ก. ตัดขาดจากกัน
- ข. กรวดน้ำไปให้
- ค. ทำบุญไปให้
- ง. ตัดไม่ขาด

๑๐. ข้อใดหมายถึง ให้ทุกข์แก่ท่าน

ทุกข์นั้นถึงตัว

- ก. ทุกข์ที่เกิดจากการกระทำกับคนอื่น
- ข. ทุกข์ที่เกิดจากโดนคนอื่นกระทำ
- ค. ทุกข์ที่เกิดจากการพลั้งเผลอ
- ง. ทุกข์ที่เกิดกับตนเอง

เฉลยคำตอบ

แบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ก ๒. ง ๓. ก ๔. ก ๕. ง
 ๖. ง ๗. ข ๘. ก ๙. ก ๑๐. ข

แบบฝึกที่ ๑

๑. ✕ ๒. ✓ ๓. ✓ ๔. ✓ ๕. ✕

แบบฝึกที่ ๒

๑. นิ ๒. ช ๓. ง ๔. จ ๕. ก

แบบฝึกที่ ๓ (แนวคำตอบ)

๑. ตัดขาดจากกัน
๒. ให้ของคนอื่นไม่ควรถาม
๓. บุญบาปแต่ชาติก่อนก่อนส่งผลในชาตินี้
๔. เห็นความชั่วเป็นสิ่งที่ดี
๕. ทำความเดือดร้อน ให้คนอื่นแต่กลับเข้าหาตัวเอง

แบบฝึกที่ ๔

๑. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
๒. บุญทำกรรมแต่ง
๓. กรวดน้ำคว่ำขัน
๔. กันไว้ดีกว่าแก้
๕. ตักบาตรอย่าถามพระ

แบบทดสอบหลังเรียน

๑. ง ๒. ข ๓. ก ๔. ก ๕. ข
 ๖. ก ๗. ง ๘. ก ๙. ก ๑๐. ง

สวัสดีครับ

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๓). ภาษาไทยสาระที่ควรรู้. กรุงเทพฯ:

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งชาติแห่งประเทศไทย.

นำโชค อัมไพรวรรณ. (ม.ป.ป.). สุภาษิตคำพังเพย. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๖). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒.

กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

_____. (๒๕๕๑). ภาษิต คำพังเพย ล้านวนไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓.

กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

_____. (๒๕๕๑). ภาษิต คำพังเพย ล้านวนไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๑๕.

กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

เอกรัตน์ อุดมพร. (๒๕๕๓). ๒,๐๐๐ สุภาษิตไทย. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

